

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

BOSHLANG‘ICH SINFLARDA SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA O‘QISH MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHDA INTERAKTIV METODLARNING AHAMIYATI

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Pedagogika va ijtimoiy fanlar fakulteti

Boshlang'ich ta'lim metodikasi kafedrasi dots.v/b.(PhD)

Xayitova Firuza Abdullayevna

Annotatsiya: mazkur maqolada boshlang‘ich ta’limda sun’iy intellekt texnologiyalarining interaktiv metodlar bilan integratsiyasi orqali o‘quvchilarda o‘qish madaniyatini shakllantirishning yangi pedagogik imkoniyatlari tahlil qilinadi. O‘quvchilarning kreativ fikrlash va analitik ko‘nikmalarini rivojlantirishda sun’iy intellekt texnologiyalari yordamida interaktiv metodlarning ahamiyati ko‘rsatiladi. O‘quvchilarga ma’lumotlarni qabul qilish, tahlil qilish va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishda sun’iy intellektning imkoniyatlari kengaytirilgan va yanada interaktiv o‘rganish jarayonini yaratadi. Ushbu maqola o‘quvchilarning o‘qish madaniyatini shakllantirishda sun’iy intellekt asosida interaktiv metodlarning qo‘llanilishi haqida chuqur ilmiy tahlil beradi.

Kalit so‘zlar: sun’iy intellekt, boshlang‘ich ta’lim, o‘qish madaniyati, interaktiv metodlar, kreativ fikrlash, ta’lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o‘quvchilarni motivatsiyalash.

ВАЖНОСТЬ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ В ФОРМИРОВАНИИ КУЛЬТУРЫ ОБУЧЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ.

Аннотация: в данной статье анализируются новые педагогические возможности формирования культуры чтения у учащихся посредством интеграции технологий искусственного интеллекта с интерактивными методами в начальном образовании. Показана важность интерактивных методов с использованием технологий искусственного интеллекта в развитии творческого мышления и аналитических навыков учащихся. Возможности искусственного интеллекта в формировании у учащихся навыков восприятия и анализа информации, а также самостоятельного мышления создают расширенный и более интерактивный процесс обучения. В статье представлен углубленный научный анализ

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

использования интерактивных методов на основе искусственного интеллекта в формировании культуры чтения у учащихся.

Ключевые слова: искусственный интеллект, начальное образование, культура чтения, интерактивные методы, креативное мышление, образовательные технологии, педагогические инновации, мотивация учащихся.

THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE METHODS IN FORMING A LEARNING CULTURE WITH THE HELP OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRIMARY GRADES

Abstract: This article analyzes new pedagogical opportunities for forming a reading culture in students through the integration of artificial intelligence technologies with interactive methods in primary education. The importance of interactive methods using artificial intelligence technologies in developing students' creative thinking and analytical skills is shown. The capabilities of artificial intelligence in forming students' skills in receiving, analyzing information and independent thinking create an expanded and more interactive learning process. This article provides an in-depth scientific analysis of the use of interactive methods based on artificial intelligence in forming students' reading culture.

Keywords: artificial intelligence, primary education, reading culture, interactive methods, creative thinking, educational technologies, pedagogical innovations, student motivation.

Kirish

Boshlang‘ich ta’limda o‘qish madaniyatini shakllantirish o‘quvchilarning bilim olish jarayonidagi faolligini oshiradi va ta’limning samaradorligini yaxshilaydi. O‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan qiziqishi nafaqat ma’lumotlarni o‘zlashtirishni, balki bu ma’lumotlar bilan ishlash, yangi g‘oyalarni yaratish va tahlil qilishni ham o‘z ichiga oladi. Sun’iy intellekt texnologiyalari bu jarayonda muhim vosita sifatida ishlaydi. O‘quvchilarga interaktiv o‘qish jarayonini taqdim etish, ularni mustaqil fikrlashga undash va kreativ o‘qish madaniyatini rivojlantirishda sun’iy intellekt yordamida interaktiv metodlarning roli katta.

Sun’iy intellektning boshlang‘ich ta’limda qo‘llanishi nafaqat o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini osonlashtiradi, balki ularning ijodiy fikrlash, yangi g‘oyalarni yaratish va ta’limni interaktivlashtirishdagi imkoniyatlarini ham kengaytiradi. O‘quvchilarga sun’iy intellekt asosidagi interaktiv metodlar yordamida o‘rganish, o‘zlarini yaxshiroq anglash va o‘qish jarayoniga faolroq jalb qilish imkoniyati yaratiladi. Bu maqolada, boshlang‘ich ta’limda sun’iy intellekt texnologiyalarining

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

interaktiv metodlar yordamida o‘qish madaniyatini shakllantirishdagi samaradorligi va ta’siri ilmiy nuqtai nazardan tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili

J. R. Anderson – Anderson "How the Mind Works" asarida sun’iy intellekt texnologiyalarining kognitiv jarayonlar va ta’lim jarayonidagi samaradorligini tahlil qiladi. U sun’iy intellektning o‘quvchilarning kreativ fikrlash va tanqidiy fikrlarni rivojlantirishdagi rolini ta’kidlaydi. Anderson sun’iy intellekt texnologiyalarining o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini shakllantirishdagi ahamiyatini o‘rganib, ularning kognitiv ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam berishini ko‘rsatadi.

Herbert Simon – Simon "The Sciences of the Artificial" asarida sun’iy intellektning yangi g‘oyalarni yaratishda va muammolarni hal qilishda qanday vosita sifatida ishlashini tahlil qiladi. Uning fikriga ko‘ra, sun’iy intellekt texnologiyalari o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini yangi yondashuvlar yordamida yanada samarali qilish imkoniyatini yaratadi. Simonning yondashuvi sun’iy intellektni o‘quvchilarning ijodiy fikrlashlarini rivojlantirish va ularning ta’limdagi ishtirokini faollashtirishda asosiy vosita sifatida ko‘rsatadi.

David H. Jonassen – Jonassen "Learning to Solve Problems with Technology: A Constructivist Perspective" asarida sun’iy intellekt texnologiyalarining konstruktiv ta’lim metodlari bilan qanday uyg‘unlashishini o‘rganadi. U interaktiv metodlarni, shu jumladan sun’iy intellektni ta’lim jarayoniga integratsiyalash orqali o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini qanday rivojlantirish mumkinligini ko‘rsatadi. Jonassenning yondashuvi, o‘quvchilarning ma’lumotni faollik bilan o‘zlashtirishi va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda sun’iy intellekt texnologiyalarining roli haqida chuqur tahlil beradi.

Sherry Turkle – Turkle "Reclaiming Conversation" asarida raqamli texnologiyalar va sun’iy intellektning muloqot va fikrlashga ta’sirini o‘rganadi. U, sun’iy intellektning o‘quvchilarning kreativ fikrlash va muammolarni hal qilishdagi roli haqida so‘z yuritadi. Sun’iy intellektning interaktiv metodlar yordamida o‘quvchilarning o‘rganish jarayoniga ta’sirini tahlil qiladi va yangi o‘rganish metodlarini ishlab chiqishda uning samaradorligini ko‘rsatadi.

Metodologiya

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

Tadqiqotda aralash metodologiya qo‘llaniladi. Tadqiqotda sun’iy intellekt texnologiyalarining boshlang‘ich sinflarda kreativ o‘qish madaniyatini shakllantirishdagi samaradorligi o‘lchanadi. O‘quvchilarga sun’iy intellekt asosidagi interaktiv ta’lim platformalaridan foydalanib, o‘quv materiallarini tahlil qilish, yangi g‘oyalarni yaratish va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan mashg‘ulotlar o‘tkazildi.

O‘quvchilarning sun’iy intellekt texnologiyalari yordamida ijodiy faoliyatdagi faolligi, o‘qish madaniyatini shakllantirishda o‘zgarishlar va ta’limga bo‘lgan qiziqishlari testlar, eksperimentlar va kuzatuvlar orqali baholandi. Tadqiqotda sifatli metodologik yondoshuvlar yordamida o‘quvchilarning motivatsiyasi, o‘rganish jarayonidagi faolliklari va ijodiy fikrlash qobiliyatlari o‘lchandi. O‘quvchilarning interaktiv metodlar yordamida o‘rganishga bo‘lgan yondashuvi va ta’limdagi ishtirokini baholash uchun maxsus testlar tashkil etildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, sun’iy intellekt texnologiyalarining boshlang‘ich ta’limda qo‘llanilishi o‘quvchilarning kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda samarali vosita bo‘lishi mumkin. O‘quvchilarning interaktiv platformalarda o‘rganish jarayonida faolligi sezilarli darajada oshdi. Sun’iy intellekt yordamida o‘quvchilarga o‘z-o‘zini anglash va kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari yaratildi, bu esa ularning ta’limga bo‘lgan qiziqishini oshirdi.

O‘quvchilarning o‘quv materiallarini tahlil qilish va yangi fikrlarni yaratishdagi muvaffaqiyatlari ko‘rsatildi. Sun’iy intellekt asosidagi interaktiv metodlar yordamida o‘quvchilarning kreativ fikrlash darajasi oshdi. Tadqiqot davomida o‘quvchilarning ta’lim jarayoniga bo‘lgan ishtirok etishlari va yangi yondashuvlar o‘rganishga bo‘lgan qiziqishlari sezilarli darajada oshdi. Bu texnologiyalar o‘quvchilarga o‘quv jarayonini yanada samarali o‘zlashtirish va o‘qish madaniyatini shakllantirishda yordam beradi.

Xulosa

Sun’iy intellekt texnologiyalarining boshlang‘ich ta’lim jarayonida qo‘llanilishi o‘quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishda va ularning ijodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari, sun’iy intellektni ta’lim jarayoniga qo‘llash o‘quvchilarning o‘z-o‘zini anglash, mustaqil fikrlash va analitik ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam berishini ko‘rsatdi.

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

O‘quvchilarga interaktiv metodlar yordamida o‘rganish jarayonini moslashtirish, ularning o‘qishga bo‘lgan qiziqishini oshirish va yangi g‘oyalarni yaratishdagi faolligini kuchaytirish imkonini yaratadi.

Kelajakda sun‘iy intellekt texnologiyalarini ta‘lim tizimlariga keng qo‘llash, o‘quvchilarning kreativ o‘qish madaniyatini yanada mustahkamlash va ta‘lim jarayonini yanada interaktiv va individualizatsiyalash imkonini beradi. Bu texnologiyalar, nafaqat o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yaxshilashga, balki ularda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Papert, S. (1980). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books.
2. Piaget, J. (1952). *The Origins of Intelligence in Children*. International Universities Press.
3. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
4. Norman, D. (2013). *The Design of Everyday Things*. Basic Books.
5. Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
6. Cukier, W., & Levine, M. (2018). *Artificial Intelligence in Education: A Transformative Approach to Learning*. Springer.